

Nätverksträff

2 september 2024, 14:00 – 16:00

Värd: SLU Centrum för naturvägledning

CENTRUM FÖR
NATURVÄGLEDNING

Agenda

1. Välkomna, inledning
2. Kort runda om aktuella frågor från medverkande aktörer, organisationer och myndigheter.
3. Naturlyftet 2025–2030, presentation.

Kort paus

4. Naturlyftet 2025–2030, diskussion, sammanfattning
5. Summering av aktiviteter framåt, nästa möte

Teknik

- Ha mikrofonen avstängd, tack.
- Skriv in namn och organisation i på sid 4 i detta dokument.
<https://docs.google.com/presentation/d/1CCGsXGR9dskgmzzxEuLuWUHGopP4SifFeNcicWmzO1Q/edit?usp=sharing>
- Vi spelar in mötet för att kunna göra noteringar. Inspelningen publiceras inte.
- Bidra gärna till att göra noteringar i detta google-dokument.

Vi som är här

Skriv in namn och organisation.

Lina Ljungqvist,
naturum
Nationalparkernas hus

Maria van der Wie
Svenska Botaniska Föreningen

Annika Borg
SLU Centrum för biologisk
mångfald

Per Bengtson
SLU Centrum för
naturvägledning, CNV

Eva Sandberg
SLU Centrum för
naturvägledning

Lisa Reimegård
Nationellt resurscentrum för
biologiundervisning

Josefina Höglin
Svenska Jägareförbundet

Jessica Ångström
WWF Världsnaturfonden

Johan Larsson
Föreningen Skogen
/ Skogen i Skolan

Diana Miscevic
Västkuststiftelsen

Marie Garstad
Svenska djurparksföreningen

Maria Bergström
Naturskyddsföreningen
Storstockholms Naturguider,
Naturskyddsföreningen i
Stockholms län

Claes Enger
Naturhistoriska riksmuseet

Johan Samuelsson
SLU Artdatabanken

Anna Ehn
Håll Sverige Rent

Anna Ekblad
Naturskoleföreningen
Naturskolan i Lund

Helena Rosenberg
Sveriges hembygdsförbund

Emma Berg
Studieförbundet

Aktuella frågor

Nämn gärna en eller ett par aktuella satsningar i din organisation 2024, och framåt, som är relevanta för Naturens år-nätverket. Särskilt sådant som kan passa in i Naturlyftet.

Aktuella frågor

Naturhistoriska riksmuseet

Värld av vatten – ny vattenutställning

Cosmonova med digital teknik
Ny film om blåvalar.

Programverksamhet i Labbet
Tema våtmarker under hösten.

Satsning Unga vuxna; klimat/hållbarhet

Ny webb och grafisk profil

På sikt:
Ny basutställning om biologisk mångfald (Ej beslutad)

Svenska Botaniska Föreningen

Ny grafisk profil + ny hemsida

Ölands flora publicerades i maj

Utvecklar våra botanikkurser som hålls under våren.

2022-2023 - nybörjarkurser

2024 - fortsättningskurser: nyckling och stråväxter

Vårkollen och försommarkollen

De vilda blommornas dag

Västkoststiftelsen

Vi är gärna med på diverse informationssatsningar. Senast i år "Veckan mot invasiva arter" och "Det är lätt att göra allemansrätt"

En väg att nå ut och lära ut om naturen och biologisk mångfald är via stiftelsens **gratis guidade vandringar**. 143 st 2024.

Naturskoleföreningen

Arbetar med fortbildning av barn och pedagoger med hjälp av utomhuspedagogik (platsbaserat lärande).

Del av nätverket Utenavet, planerar artikel kring naturbaserad undervisning och hemmakämpare, barns psykiska och fysiska hälsa.

Fortsätter sprida **Erasmus+- projektet Natural nations**.

Aktuella frågor 2

Svenska Jägareförbundet

Digital viltövervakning

<https://jagareforbundet.se/vilt/viltovvakning/digital-viltovvakning/>

Ny barnmaterialsida med pedagogiskt material för barn, ungdomar och skolelever:

<https://jagareforbundet.se/jakt/unga-jaga-re/material-att-ladda-ner/>

Viltappen – visar våra vanliga däggdjurs och fåglars kännetecken, spår och läten. Över 300.000 nedladdningar. Finns där appar finns.

Fältvilt och demogårdar:

<https://jagareforbundet.se/vilt/faltvilt/>

Projekt Fjällgås: Lyckad utsättning i fjällen i sommar. Projektets mål är att det ska finnas en livskraftig fjällgåspopulation i Sverige. .

<https://jagareforbundet.se/Projekt-fjallgas/>

Film om Projekt fjällgås: [Ett historiskt ögonblick fångat på film](#)

SLU Artdatabanken

Ny riskklassificering av invasiva främmande arter på uppdrag av HaV och NV.

SLU Artdatabanken sammanställer vart sjätte år **rapporteringen enligt artikel 17 (art- och habitatdirektivet) och artikel 12 (fågeldirektivet)** på uppdrag av Naturvårdsverket (NV) och Havs- och vattenmyndigheten (HaV). Artikel 17 rapporteringen ska vara klar innan nästa sommar. Även denna på uppdrag av HaV och NV.

Ny rödlista 2026. Kommunikation för att förtydliga rödlistan och vad den innebär samt vad artutdöen är nationellt och regionalt, samt förebygga att rödlistade arter klumpas ihop med fridlysta arter.

Välkommen till **konferensen Flora- och faunavård** 9 april.

Förmodligen en ny volym av **Nationalnyckeln om kräftdjur 2025.**

naturum nationalparkernas hus

Vi har en **satsning mot skolan** där vi vill locka fler skolor till oss på naturum, där vi bland annat vill ha mer utomhuspedagogik genom lek och övningar i utemiljö.

Vi jobbar också med **slåtter** i samarbete med naturskyddsföreningen och vi har flyttat ut naturum i sommar!

Vi arrangerar en **workshop om konst och klimat** i höst för att utveckla samarbeten med konstnärer.

Sveriges hembygdförbund

Hembygdens smaker med hushållningssällskapet. Utfrågning av EU-politiker. <https://www.hembygd.se/shf/eu-kandidaternas-svar-om-kulturmiljo>

Sektorsdialog med skogsstyrelsen.

Programrådet för traditionell kunskap.

Digitala kunskapsunderlag.

Vatten-remisser, befintliga värden, pausen, vindkraft, skog.

Seminarium om historiska kartor och stora jordbruksredskap.

Ny gruvverksamhet.

Aktuella frågor 3

WWF

Internationellt: **Living Planet report** släpps 10 oktober

Ex på policyfrågor som är aktuellt: Utredning av artskyddet / fridlysta arter för att gynna skogsnäringen. Avskogningsförordningen.

Naturbetesrätten som är hotad för att göra det lättare för bla mjölkbönder.

4-årigt projekt med Nordens Ark och WWF med fokus på 10 hotade arter. Där också en nationell igelkottsräkning lanserades med över 50 000 rapporter.

Lite länkar från WWF:

[WWF: Låt mjölkkor beta och tillåt inte skydds jakt på eget initiativ! - Världsnaturfonden WWF](#)

[WWF: Fridlysning av växter och djur kan försvagas - Världsnaturfonden WWF](#)

[Igelkottsveckan - Världsnaturfonden WWF](#)

Nationellt resurscentrum för biologiuundervisning

Fascinerande forskning - för skolan med fokus på biologisk mångfald (<https://bioresurs.uu.se/publikationer/#fascinerandeforskning>)

Fältkursdagar, 5-6 september

Bi-lagan nr 2 2024 (https://bioresurs.uu.se/wp-content/uploads/2024/06/bilagan2024_2.pdf)

SLU Centrum för biologisk mångfald

Mångfaldskonferensen 10 oktober "Mångfald i matlandskapet" Anmälan öppnar imorgon (förhoppningsvis) Mer info: www.slu.se/mk24

Biodiverse nr 3/24: Vad ska vi ha biodiversitet till? (arbetsnamn) Utgår från forskare som sarade på debattartikeln den 17 maj i år i DN.

"Växter och djur ska inte sättas före människans behov" (läst artikel) <https://www.dn.se/debatt/vaxter-och-djur-ska-inte-sattas-fore-manniskans-behov/>

Forskarnas svar: "Forskare: Skapa inte mer polarisering mellan människa och natur, Moderaterna" <https://www.altinget.se/artikel/forskare-ska-apa-inte-mer-polarisering-mellan-manniska-och-natur-moderaterna>

Naturskyddsföreningen

Världens längsta blomsteräng – vägrenarna i landet. Inklusive lokal insamling av fröer.

Skogsdagar 19-29 september.

Natursnoksverksamhet och **kretsverksamhet** över hela landet.

Aktuella frågor 3

Studiefrämjandet

Samverkan kring vandringens dag med STF (och andra MO), 14 september i år och inför nästa år.

Föreläsningar med **Martin Falklind och Sportfiskarna** om Fiskarnas rike och ideelt engagemang.

Fågelskådning för nybörjare och för synskadade tillsammans med Birdlife (och i det senare fallet synskadades riksförbund).

Vi kommer också påbörja ett arbete med att involvera vår organisation tillsammans med MO om **biologiska mångfaldens dag**.

Mycket av detta handlar om att hitta samordnings- och samverkansformer för långsiktigt arbete.

SLU Centrum för naturvägledning

Utvecklingsprojekt om klimat på naturum. Utställningar skapas vid naturum Trollskogen och Tåkern. Även projekt om konst och klimatet och klimatvandringar sker vid andra naturum. Budgetneddragningarna gör de flesta naturums budget är mycket ansträngd.

CNV arbetar även med uppdrag att stötta **vandringsleder och pilgrimsleder** med att utveckla naturvägledning.

Utöver uppdrag kopplade till Naturvårdsverket görs projekt för att utveckla **pedagogik och naturvägledning i vattenmiljöer** på uppdrag av Havs och vattenmyndigheten och i samarbete med andra aktörer.

Naturlyftet

2025 – 2030

Varför Naturlyftet?

Det råder en naturkris på jorden. Naturen och den biologiska mångfalden trängs undan och snabba och kraftfulla insatser behövs i alla delar av samhället för att värna den, enligt FN. För att detta ska bli möjligt behövs medvetenhet, bred kunskap – och aktivitet.

FNs räddningsplan för biologisk mångfald som antogs i december 2022 är en bindande internationell överenskommelse som kräver åtgärder i alla länder för att värna naturen och den biologiska mångfalden. Inom EU har Naturrestaureringsförordningen beslutats 2024. Den kräver genomgripande handlingsplaner i alla länder för att nå målen. Åtgärderna kräver kunskap, delaktighet och aktiv handling i hela samhället.

I Sverige behöver alla sektorer arbeta aktivt med frågorna. När minskad miljöbudget och mindre offentliga satsningar på naturvård och folkbildning gör att arbetet inte sker i nödvändig omfattning behöver alla sektorer hjälpas åt.

Vad är Naturlyftet?

– *Ett kunskapslyft för naturen*

- Naturlyftet är en gemensam satsning för att öka kunskap och engagemang i natur och biologisk mångfald genom kommunikation och insatser för folkbildning, utbildning och praktiska aktiviteter.
- Naturlyftet är en gemensam satsning som många aktörer i samhället kan ansluta sig till – organisationer, myndigheter, skola/utbildning, företag, med flera som kan arbeta tillsammans eller enskilt för att uppnå målen.
- Syftet är att bidra till att öka kunskap, medvetenhet och möjliggöra aktiviteter som stärker arbetet för biologisk mångfald i enlighet med Sveriges internationella åtaganden.

Bakgrund: Naturlyftet är en satsning av Naturens år-nätverket, initierad av SLU Centrum för naturvägledning. Alla aktörer som instämmer i betydelsen av ett kunskapslyft för naturen är välkomna att ansluta sig. Naturlyftet diskuterades för första gången på CBM:s mångfaldskonferens i november 2023.

Naturlyftet – *vilka aktörer ingår?*

- Naturens år-nätverkets gemensamma arbete lägger grunden för samarbetet.
- Alla aktörer i samhället som delar visionen och instämmer i betydelsen av ett kunskapslyft för naturen och aktivt vill bidra, är välkomna att ansluta sig.
- SLU Centrum för naturvägledning har en inledande samordningsroll, men förstärkt organisation och resurser behövs för samordningen.

Naturlyftet – *vägen framåt*

Start, hösten 2024

- Skapa ett gemensamt underlag.
- Förankra med ledningen i våra organisationer.
- Skapa en arbetsgrupp och förstärka organisationen
- En gemensam debattartikel?

Fortsättning 2025

- Planera
- Utveckla
- Förankra
- Finansiera
- Lansera Naturlyftet!

Naturlyftet – diskussion

Diskussionsfrågor, i grupper

- A. Kommentera förslaget till beskrivning av satsningen (sida 10–14.)
- B. Vad kan min organisation göra?
- C. Vad kan vi göra tillsammans?
- D. Hur kan vi organisera arbetet och få resurser till satsningen?

Grupp 1

Maria Bergström Naturskyddsföreningen
Lisa Reimergård Nationellt resurscentrum
för biologiundervisning
Helena Rodenberg SHF
Johan S

Grupp 2

Annika Borg - CBM,
Claes Enger - Naturhistoriska,
Emma Berg - Studieförbundet

Grupp 3

Marie,
Lina,
Anna E

Grupp 4

Maria - SBF
Diana - Västkoststiftelsen
Jessica - WWF
Per -CNV

A

Kommentera förslaget till beskrivning av satsningen

1. LS, MB, JS, HR: låter bra måste ta upp med kollegor och chefer.

2. Beskriv vad som är problemet! Vad är problemet med att kunskapsnivån är låg, egentligen? (alltså retorisk fråga:-)

Tänker på utgångspunkten i svaret på debattartikeln: människan och vår välfärd är beroende av en rik biologisk mångfald och friska ekosystem - det finns ingen konkurrens mellan dessa mål.

Vilka kommer att dra nytta av detta och på vilket sätt? Vilka riktar vi oss till?

3. Känns som en stor satsning som verkligen behövs.

Tillsammans kan vi bidra på ett mycket brett sätt. Borde vi vara på Almedalsveckan tillsammans?

Gemensam debattartikel bra

4. Vi uppfattar "Naturlyftet" som en kunskapssatsning - riktad mot allmänhet i första hand.

Nätverkets deltagare har kanske mer erfarenhet av att rikta oss mot allmänheten än mot företag.

Behov av prioriterade målgrupper - undersökning behövs.

Lyfta in biologiskmångfaldsrådgivare i Naturlyftet

Hur får man med stora organisationer att kunna haka på? - Punktinsatser kan vara bra/debattartikel

B

Vad kan min organisation göra?

1.

HR: fokuserar på det brukade landskapet. HR: nästa år byggnadsvårdsåret. Det skulle kunna bli något liknande under en 5 årsperiod. Ska vi ha uppdaterad logga för Naturens år? (tidigare ändrades den då och då).

HR: Fokus CBD 10c och 8J (inkluderar lokalbefolkning).

JS: Rödlista och artkunskap.

MB: kretsar & guidningar och nya svenskar. Samt FUN (naturguider) (potential att lägga till artkunskap).

LR: Övningar och uppgifter

kontaktnät av lärare. MB:

“simborgarmärke” för

“naturStockholmare”. HR: behöver

stöd från andra organisationer

(t.ex. kretsar mfl). HR: behövs

startskott (seminarium eller liknande).

2.

Naturhistoriska: mycket publik verksamhet, forskning, programverksamhet. Samt fortbildning för lärare!

CBM Forskningsförankringen, närheten till forskare osv.

3.

Lina: kan ha utställning och pedagogiska aktiviteter. För både skola och allmänhet. Gärna i samarbete

Marie: Medborgarforskning, inventera den biologiska mångfalden i närmiljö.

Anna: Fortsatt aktiviteter och fortbildning för barn och pedagoger, involverade i många nätverk som vi kan influera, National nations kan spridas ytterligare

4.

Var i processen är vi ?
Nu i förberedelsefasen - eller när naturlyftet har gått “live”?

(Ideella nat. org) Hjälpa lokala grupper/kretsar att nå varandra för gemensamma aktiviteter.

C

Vad kan vi göra tillsammans?

2.

Värka fram gemensamma resurser.

Diskutera, tänka tillsammans.

Dela med oss av goda exempel och positiva erfarenheter - och dela kanaler. Vi har ju tillsammans en jättestor målgrupp!

Alla har olika kompetenser som vi kan dela med oss av.

Vi kan vara generösa mot varandra så att vi når grupper och individer som passar just dem.

3.

Bra och utvecklande att samarbeta kring aktiviteter och även inventeringar.

Gemensam logga och material, kan synas brett när vi delar ex i sociala medier.

Gemensam skolsatsning/tävling

4.

Sifo-undersökning
Som grund till ex. en debattartikel.

Behovet av kunskap - är bristen kunskap - eller handlingskraft - eller...
Då kan debattartikeln vila på undersökningen.

Behöver ha några unika frågor.

Snegla på Friluftslivets år - ringa in specifika målgrupper.

Slagkraftig kommunikation som gör att man kan nå mycket längre än på egen hand.

D

Hur kan vi organisera arbetet och få resurser till satsningen?

1.

LR: jobbar med grafik och språk (kan bidra där). JS: material texter om enskilda arter. MB och HR samarbetar med sina kretsar. HR: Var finns värden? När vi alla målgrupper? Riskerar vi att missa vissa (skogsägare etc)? Riksdagsledamöter? Kanske några målgrupper per år? Bra om alla sorters medlemmar i Naturens år är med.

2.

FORMAS kommunikationsprojekt - ansöka medel. Andra medel som man kan söka? från fonder eller stipendier.

Skapa arbetsgrupp inom Nätverket som driver det lite mer koncentrerat. Första uppgiften till en arbetsgrupp.

3.

Behöver vara en spindel i nätverket CNV som organiserar och paketerar våra aktiviteter som vi gemensamt bidrar med. Behöver inte kosta massor eftersom vi tror att vi redan har det mesta utbildningsmaterialet.

4.

Marie-Claire Cronstedt stiftelse

LIFE, EU-stöd för tex naturvårdsprojekt

Övriga tankar, förslag och kommentarer

Är ni intresserade av magasinet
Fascinerande forskning – för skolan
med fokus på biologisk mångfald
(<https://bioresurs.uu.se/publikationer/#fascinerandeforskning>) eller Bi-lagan nr
1 eller 2 2024
(<https://bioresurs.uu.se/publikationer/bi-lagan-2024/>)? Skriv till:
lisa.reimegard@bioresurs.uu.se

Har ni förslag på innehåll i
ett kommande nummer
av Bi-lagan (en tidning
som riktar sig till alla som
arbetar med
biologiundervisning i alla
skolformer)? Skriv till:
lisa.reimegard@bioresurs.uu.se

Jag vill delta i utvecklingen

SBF är troligtvis intresserad av att vara med i förberedelsearbetet. Dock vet jag i dagsläget inte vem av oss det blir. Behöver förankra i styrelsen först. Men jag är kontaktperson så länge.
/Maria van der Wie´

Är intresserad av att stötta - men kräver nog en förankringsrunda internt på WWF

Artdatabanken kanske inte i kärntrupp, men ganska nära. Måste fråga kollegor.

Naturskyddsföreningen så klart, måste hitta hur det förankras.

Naturhistoriska rksmuseet bör vara med, måste förankra på hemmaplan. Tack för bra möte :-)

Tror att många naturum skulle vilja vara, kanske kan jag vara representant för naturum/ lina, Tyresta

Tack!

Naturvägledning
syftar till
kunskap om och
känsla för naturen.

**SLU Centrum för
naturvägledning, CNV**
– Kunskapscentrum och
mötesplats för naturvägledning.

Pssst: gå in på
www.cnv.nu och
skriv upp dig för
CNV:s nyhetsmejl.

Kontakt:
**SLU Centrum för
naturvägledning**
per.bengtson@slu.se
0709-46 88 51

CENTRUM FÖR
NATURVÄGLEDNING